

Azərbaycan Texniki Universitetinə

Əliheydər Panaliyev tərəfindən

Ə R İ Z Ə

Bildirirəm ki, Azərbaycan Texniki Universitetinə qrif almaq üçün təqdim etdiyim 060405- "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə magistr səviyyəs üçün təsdiq olunan "Nəqliyyatda idarəetmə" ixtisaslaşma (MFİS -2713, seçmə), "Rabitə xidməti üzrə biznesin idarə edilməsi" ixtisaslaşma (MİFS-4212, seçmə), "Nəqliyyatda investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi" ixtisaslaşma (MİFS-2722, seçmə), "Firma daxili planlaşdırma" ixtisaslaşma (MİFS-2731, seçmə) fənn programlarının əlyazmasında başqa əsərlərdən və mənbələrdən qeyri-qanuni istifadə hallarına yol verilməmişdir. Bunun əksi müəyyən olunduğu təqdirdə, verilmiş qrifin və bundan irəli gələn digər hüquq və əldə edilən üstünlüklerin ləğvinə səbəb ola biləcəyindən xəbərdaram.

İmza: Panaliyev Əliheydər Vəlihəd oğlu

Tarix « 25 » aprel 2024- ci il

Azərbaycan Texniki Universitetinin
Elmi-Metodiki Şurasının sədri
prof. N.A. Yusifbəyli
“Beynəlxalq ticarət, logistika və
marketinq” kafedrasının müdürü
vəzifəsini müvəqqəti icra edən
dos. L. T. Neymətova tərəfindən

TƏQDİMAT

Kafedranın əməkdaşı i.f.d., dos. Panaliyev Əliheydər Vəliəhəd oğlu tərəfindən

1. Azerbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 30.09.2016-ci il tarixli 640 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş 060405- "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə magistr səviyyəsi üçün təsdiq olunmuş dövlət standartı əsasında hazırlanan tədris planına seçmə statusunda 180 saatlıq və 6 kredit miqdarı ilə daxil edilmiş MFİS -2713 "Nəqliyyatda idarəetmə" fənni üzrə azərbaycan dilində və 12 səhifə həcmində "Nəqliyyatda idarəetmə" adlı fənnin programı tərtib edilmişdir.

2. Azerbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 30.09.2016-ci il tarixli 640 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş 060405- "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə magistr səviyyəsi üçün təsdiq olunmuş dövlət standartı əsasında hazırlanan tədris planına seçmə statusunda 180 saatlıq və 6 kredit miqdarı ilə daxil edilmiş MİFS-4212 "Rabitə xidməti üzrə biznesin idarə edilməsi" fənni üzrə azərbaycan dilində və 10 səhifə həcmində "Rabitə xidməti üzrə biznesin idarə edilməsi" adlı fənnin programı tərtib edilmişdir.

3. Azerbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 30.09.2016-ci il tarixli 640 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş 060405- "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə magistr səviyyəsi üçün təsdiq olunmuş dövlət standartı əsasında hazırlanan tədris planına seçmə statusunda 180 saatlıq və 6 kredit miqdarı ilə daxil edilmiş MİFS-2731 "Firma daxili planlaşdırma" ixtisaslaşma fənni üzrə azərbaycan dilində və 11 səhifə həcmində "Firma daxili planlaşdırma" adlı fənnin programı tərtib edilmişdir.

4. Azerbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 30.09.2016-ci il tarixli 640 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş 060405- "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə magistr səviyyəsi üçün təsdiq olunmuş dövlət standartı əsasında hazırlanan tədris

planına seçmə statusunda 180 saatlıq və 6 kredit miqdarı ilə daxil edilmiş MİFS-2722 "Nəqliyyatda investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi" fənni üzrə azərbaycan dilində və 14 səhifə həcmində "Nəqliyyatda investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi" adlı fənnin programı tərtib edilmişdir.

5. Azerbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 30.09.2016-ci il tarixli 640 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş 060405- "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi", ixtisası üzrə magistr səviyyəsi üçün təsdiq olunmuş dövlət standartı əsasında hazırlanmış tədris planına məcburi statusunda 180 saatlıq və 6 kredit miqdarı ilə daxil edilmiş MİFÜ-2701 "Logistika" ixtisas fənni üzrə azərbaycan dilində və 12 səhifə həcmində "Logistika" adlı fənnin programı tərtib edilmişdir.

Müəllif işin hazırlanmasında özündən önce yazılmış əsərlərdən istifadə etmişdir.

Əsərlərə mütləq mənbə kimi istinad edilmişdir.

İstinadlardan müzakirə və təhlil məqsədilə yararlanılmışdır.

İstifadə edilmiş mənbələr işin elmi-texniki tərəfinin aktual olmasını isbat edir.

Yuxarıda qeyd olunan vəsaitlərinin ədəbiyyatlardan və digər informasiya mənbələrindən zəruri, etik və qanuni əsaslarla istifadə olunaraq hazırlanmasını təsdiq edir.

Kafedra müdürü vəzifəsini
müvəqqəti icra edən:

Tarix:

Səlim

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TEKNİKİ UNIVERSİTETİ

TƏSDİQ EDİRƏM

N.A. Yusibayli

2021-ci il

NƏQLİYYATDA İDARƏETMƏ

fənninin
PROQRAMI
(mağistr səviyyəsi üçün)

Fakültə:

İqtisadiyyat və idarəetmə

İxtisas:

060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi"

İxtisaslaşma:

İstehsalat və xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və

İxtisas kafedrası:

idarə edilməsi (nəqliyyat üzrə)

Fənni tədris edən kafedra:

Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq

Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq

Kurs:

1

Semestr:

1

Kreditlərin sayı:

6

Fənnə ayrılan ümumi saatlar:

180

Auditoriya saatlarının cəmi:

30

o cümlədən:

30 saat

Mühazirələr:

30 saat

Laboratoriya:

30 saat

Seminar, praktiki məşğələ:

30 saat

Tələbənin auditoriyadankənar işi:

150 saat

BAKİ-2021

MIFS-2713 "Nəqliyyatda idarəetmə" fənninin programı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 30.09.2016-ci il tarixli 640 sayılı emri ilə təsdiq edilmiş 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının Ali Təhsil Proqramının və 21 may 2020-ci il tarixində AzTU-nun Elmi Şurası tərefindən təsdiq edilmiş 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının tədris planı əsasında tərtib olunmuşdur.

Fənn programı tərtib etdi:

Azərbaycan Texniki Universitetinin

"Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının dosenti,
iqtisad elmləri namizədi

Panaliyev Əliheydər Vəliəhəd oğlu

Reyçilər:

1. Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin "İqtisadi nəzeriyə və marketinq" kafedrasının müdürü, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Ağayev Asəf Mirzə oğlu

2. Azərbaycan Texniki Universitetinin "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının müdürü, iqtisad elmləri doktoru Quliyev Rüfət Atakişi oğlu

3. Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Sosial inkişaf iqtisadiyyatı və qiymətləndirmə" kafedrasının dosenti, iqtisad elmləri namizədi Sadıqov Bulud Cahangir oğlu

Fənn programı "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının iclasında müzakirə olunmuş və təsdiq edilmişdir üçün tövsiyə edilmişdir:

(29 sentyabr 2021-ciil tarixli iclas 1 №-li protokol)

Kafedra müdürü, i.e.d., professor

Quliyev R. A.

Fənn programı "İqtisadiyyat və idarəetmə" fakültəsinin Elmi Şurasının iclasında müzakirə olunmuş, bəyənilmiş və təsdiqə tövsiyə edilmişdir:

("16" noyabr 2021-ci il tarixli iclas "3" №-li protokol)

Dekan i.f.d, dos.

Musayeva F. Q

Mündəricat

Giriş	4
1.Ümumi qaydalar	5
1.1.Fənnin tədrisinin əsas məqsədi	5
1.2. Fənnin tədrisinin əsas vəzifəsi	5
1.3. Fənn üzrə bilik və bacarıqlara olan tələblər	5
1.4. Fənnin digər fənlərlə əlaqəsi	6
2. Fənnin məzmunu	6
2.1. Fənn üzrə saatların bölüşdürülməsi	6
2.2. Fənnin mövzular üzrə planı	7
2.3. Fənnin dərs növləri üzrə paylanması	8
2.3.1. Mühazirə dərslərinin mövzuları və həcmi	8
2.3.2. Məşğələ dərslərinin mövzuları və həcmi	12
2.3.3.Tələbənin sərbəst işin mövzuları və həcmi	13
2.3.4. Sərbəst işlərin nümunəvi mövzular	14
3.Fənn üzrə tədris-metodiki materiallar	14
3.1. Əyani və digər tədris-metodiki vəsaitlərin, metodiki materialların siyahısı	14
3.2.Təsviye olunan ədəbiyyat	14
3.2.1.Əsas ədəbiyyat	14
3.2.2. Əlavə ədəbiyyat	15

Giriş

Nəqliyyat sistemi ərazilərin və təbii sərvətlərin əlcatanlığını və səmərəli inkişafını təmin edir, məhsul istehsal və istehlak bölgələrini birləşdirir, əmtəə bazarlarının sərhədlərini genişləndirir və həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə kömək edir. Digər infrastruktur sənaye sahələri - enerji və rabitə ilə yanaşı, nəqliyyat cəmiyyətin həyatı üçün əsas şərtləri təmin edir və sosial, iqtisadi və siyasi problemlərin həlli üçün ən vacib vasitədir.

Nəqliyyat idarəetmə obyekti olaraq son dərəcə mürəkkəbdır. Bu cəmiyyətin, dövlətin və biznesin bu sahədə maraqlarının bir - birinə qarışması, müxtəlif nəqliyyat növləri arasındaki dərin fərqlər, nəqliyyat sisteminin qarşılıqlı fəaliyyət göstərən obyektlərinin ərazi uzaqlığı, habelə maraqları toqquşan xeyli sayıda iqtisadi subyektlərin bir nəqliyyat fəaliyyətinə cəlb edilməsi ilə əlaqədardır. Buna görə nəqliyyat sisteminin səmərəliliyi bir çox texniki, təşkilati, iqtisadi və sosial amillərin birləşməsi ilə müəyyən edilir.

Sosial-iqtisadi kompleksdə nəqliyyatın rolü ikiqatdır. Bir tərəfdən nəqliyyat infrastrukturunu və nəqliyyat xidmətləri, bölgələri, sənaye sahələrini, iqtisadi əlaqələri təmir etmək ehtiyaclarını ödəməli, sosial və iqtisadi inkişafın prioritətlərini ən yaxşı şəkildə qarşılamalıdır.

Digər tərəfdən nəqliyyat güclü bir sistem amilidir. Yeni kommunikasiya marşrutlarının, dəniz limanlarının yaranması və nəqliyyat texnologiyalarının təkmilləşdirilməsi iqtisadiyyat və sosial sahə üçün yeni imkanlar açır və nəqliyyat xidmətlərindən istifadə edənlərin iqtisadi davranışlarına təsir göstərir.

Nəqliyyatda olan yeniliklər, logistika sistemlərinin nəqliyyat dəstəyi sahəsində yeni imkanlar açdı.

Iqtisadiyyatın inkişafına logistika yanaşması ümumi xərclərin və mənfəətin sistemli təhlilinə, məhsul istehsalının bütün iştirakçıları arasında funksiyaların, xərclərin və mənfəətin optimal şəkildə bölüşdürülməsi və istehlakçıya təqdim edilməsinə əsaslanır. Konteynerləşmə iqtisadi qloballaşmanın vacib bir hissəsinə çevrildi və bu da nıqletmə xərclərdə kəskin azalma yaratdı. Bu, aparıcı əmtəə istehsalçılarına istehsal müəssisələrini son istifadə bazarlarından on minlərlə kilometr uzaqda yerləşən ucuz işçi qüvvəsi olan bölgələrə köçürməyə başlamağa imkan verdi. Nəticədə, istehsal və paylama prosesləri həqiqətən qlobal miqyaslı hala gəldi və bu da öz növbəsində istehsal və paylanması daşınması üçün yeni tələblər yaratdı.

Nəqliyyat xidmətlər istehsal edən bir sahədir, lakin müasir nəqliyyatın əhəmiyyətini müəyyənləşdirən mütəxəssislər onu istehsalın həyata keçirilməsinə, ritminə və həcmində tamamilə bağlı olduğu bir sahə kimi maddi istehsal sahələrinə yönədlirlər.

Iqtisadiyyatda nəqliyyat həm xidmətlər, həm də istehsal sahəsində mövcud olan müəssisələri (istehsal) təmin etmək, yeni ərazilərin, obyektlərin inşasında, yeni sənaye sahələrinin yaradılmasında və inkişafında ilk elementdir.

Nəqliyyat bütün lazımı ehtiyatların tədarükünü, çıxarılan xammalın və ya istehsal olunmuş məhsulların ixracını təmin edir.

Nəqliyyat sahəsinin işini səmərəli şəkildə təşkil etmək və idarə etmək şərtlərinin öyrənilməsi nəqliyyatda idarəetmə kimi formalasılmış bir elmin əsasını təşkil edir.

“Nəqliyyatda idarəetmə” fənni 060405 - “Sənayenin təşkili və idarə edilməsi” ixtisası üzrə magistratura pilləsində təhsil alan tələbələr üçün tədris olunan ixtisaslaşmanın əsas fənlərinə aid edilir.

“Nəqliyyatda idarəetmə” fənnində nəqliyyatın müasir iqtisadiyyat və logistika sahəsindəki rolunu, müxtəlif nəqliyyat sistemlərinin səciyyəvi xüsusiyyətləri, nəqliyyat sistemlərinin idarə edilməsi mexanizmlərini təhlil edilir. Ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin xas xüsusiyyətlər göyrənilir. Nəqliyyat logistikasında ən yaxşı dünya təcrübəsinin elementlərinə xüsusi diqqət yetirilir.

"Nəqliyyatda idarəetmə" fənni, iqtisadiyyat və logistikada nəqliyyat sistemləri, nəqliyyat sistemlərinin idarə edilməsinin xüsusiyyətləri, nəqliyyat sistemlərinin iqtisadiyyatının elementləri, yüklər, yük axınları və onların xüsusiyyətləri, nəqliyyat sistemlərinin infrastruktur, nəqliyyat operatorları və nəqliyyat xidmətləri, nəqliyyat fealiyyətinin dövlət tənzimlənməsi, daşımalarla əlaqəli müqavilələr və sənədlər, nəqliyyat logistikasında müxtəlif nəqliyyat növlərinin xüsusiyyətləri, multimodal və intermodal daşımaların idarə edilməsi fealiyyətlərinə yönəlmış metodiki, təşkilati və texniki tədbirləri özündə eks edir. Bu baxımdan "Nəqliyyatda idarəetmə" fənnin tədrisi aktualdır.

Fənn programı Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 24.12.2013-cü il tarixli 348 sayılı Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları"nın, Azərbaycan Respublikası Tehsil Nazirliyinin 30.09.2016-ci il tarixli 640 sayılı əmri ilə təsdiq edilmiş 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının Ali Təhsil Proqramının və Tədris planının tələblərinə uyğun işlənib hazırlanmışdır. Fənn programı Azərbaycan Texniki Universitetində 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə magistr hazırlığı üçün tərtib olunmuşdur. Proqrama fənnin tədrisinin mərhələlər üzrə məzmunu və həcmi daxil edilmişdir.

Fənn programı əsasında işçi program (sillabus) hazırlanır.

Fənn programı müəllim və tələbələrin istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

1. Ümumi qaydalar

1.1.Fənnin tədrisinin məqsədi

"Nəqliyyatda idarəetmə" fənninin məqsədi 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə mağistr pilləsində təhsilalnlarda nəqliyyat sisteminin, daşımama prosesinin idarəetmə quruluşu (struktur) və prinsipləri, nəqliyyat sisteminin maddi-texniki bazası, nəqliyyat vasitələrinin istismarı işlərində, nəqliyyat və texniki vasitələrdən istifadə göstəriciləri, nəqliyyat yollarının etibarlılığı və təhlükəsizliyi sahəsində əsas anlayışlar barəsində təsəvvürlərini, bacarıqlarını formalaşdırmaq, nəqliyyat müəssisələrinin fealiyyətinin nəticələrini toplamağa imkan verən bilik, vərdiş və bacarıqları üzə çıxaran nəqliyyatın idarə edilməsi metodlarının, nəqliyyat növləri arasında qarşılıqlı əlaqələrin idarə olunması və bütövlükdə nəqliyyat sahəsinin (sisteminin) idarə edilməsinin səmərəliliyinin artırılması barədə qərarlar qəbul etmək haqqında peşəkar, sistemli bilik və bacarıqlar aşılamaq, formalaşdırmaq, inkişaf etdirmək və möhkəmləndirməkdən ibarətdir.

1.2.Fənnin tədrisinin əsas vəzifəsi

Fənnin tədrisinin əsas vəzifəsi 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" - ixtisası üzrə təhsil alan bakalavrılarda nəqliyyatın iqtisadiyyatı barədə davamlı biliklərin formalaşdırılması üzrə lazımlı olan nəzəri, təcrübi bilik və bacarıqların aşilanmasından ibarətdir.

1.3 Fənn üzrə bilik və bacarıqlara olan tələblər

Fənnin öyrənilən materialın mənimsənilməsi nəticəsində tələbələr aşağıdakılardı bilməlidir:

- nəqliyyatın müasir iqtisadiyyat və logistikada rolü;
- nəqliyyat sistemlərinin idarə edilməsinin xüsusiyyətləri;
- nəqliyyat fealiyyətinin əsas texnoloji və iqtisadi prinsipləri;
- müəyyən nəqliyyat növlərinin xüsusiyyətləri və xidmətlərinin logistika sistemlərində və təchizat zəncirlərində yeri;

- intermodal daşımaların təşkili prinsipləri;
- nəqliyyat logistika sahəsində beynəlxalq təcrübənin elementləri;
- əsas nəqliyyat terminologiyasını;
- Azərbaycanın nəqliyyat sisteminin əsas xarakteristikalarını və səciyyəvi xüsusiyyətlərini;
bacarmalıdır:
- nəqliyyat sistemlərinin vəziyyətini və inkişaf tendensiyalarını təhlil etmək;
- nəqliyyat sisteminin fealiyyətində əsas problemləri müəyyən etmək;
- nəqliyyatın səmərəliliyini artırmağın mümkün yollarını müəyyənləşdirmək;
- nəqliyyat vasitələrinin və texnologiyaların seçilməsinə dair qərarları esaslandırmaq;
- nəqliyyat operatorlarının təklif etdiyi xidmətləri təhlil etmək;
- nəqliyyatla əlaqədar normativ hüquqi aktların müddəələrini tətbiq etmək.
- nəqliyyat logistikasına olan tələbləri müəyyən etmək bacarığı;
- nəqliyyatla əlaqədar elementar hesablamaların aparılması üsulları;
- nəqliyyatda dövlət-özel tərəfdaşlığı təşkilinə yanaşmalar;
- nəqliyyat sənədləri ilə işləmək bacarığı;
- nəqliyyat sistemlərində davamlı inkişaf və "yaşıl logistika" prinsiplərini tətbiq etməyi.

1.4. Fənnin digər fənlərlə əlaqəsi

"Nəqliyyatda idarəetmə" fənni bir sra iqtisadiyyat və nəqliyyat sahəsinin texniki, texnoloji və digər fənlərlə qarşılıqlı əlaqəli öyrənilir. Məsələn, "Avtomobil daşımaları və vahid nəqliyyat sistemi", "Nəqliyyat vasitələrinin texniki istismarının əsasları", "Beynəlxalq nəqliyyat sistemləri", "Əhaliyə nəqliyyat xidmətinin təşkili", "Turizmin nəqliyyat təminatı", "Nəqliyyat vasitələrinin konstruksiyası", "Logistikanın əsasları", "Nəqliyyat logistikası", "Daşımaların təşkili və menecment", "Nəqliyyat proseslərinin idarə edilməsi", "Daşımaların sığortası", "Nəqliyyat ekspedisiya işlətinin təşkili", "Marketing", "Dünya iqtisadiyyatı", "Statistika", "Menecment" və s.

Fənnin öyrənilməsi nəticəsində əldə olunan bilik və bacarıqlar sonrakı dövrlərdə 060405

- "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının istehsalat və xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi (nəqliyyat üzrə) İxtisaslaşması üzrə tədris fənlərinin öyrənilməsində, praktiki tətbiqində, kurs işlərinin, bakalavr buraxılış işlərinin və magistr dissertasiyalarının işlənib hazırlanmasında istifadə olunacaqdır.

2. Fənnin məzmunu

2.1 Fənn üzrə saatların bölüşdürülməsi

060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının tədris planına uyğun olaraq, "Nəqliyyatda idarəetmə" fənninin tədrisinə 30 saat həcmində auditoriya saatları nəzərdə tutulmuşdur. Onun 30 saat da mühazirə dərslərinə dərslərinə ayrılmışdır. Tələbələrin sərbəst işi (TSİ) 150 saat təşkil edir. Bura Sl – sərbəst işin yerinə yetirilməsi və təhvil verilməsi, mühazirələrə, seminarlara, laboratoriya dərslərinə, kollokviumlara hazırlıq daxildir. Tələbələrə həcmli və elmi tutumlu 1 sərbəst tapşırıq verilir (zəruri hallarda sərbəst işlərin sayı artırıla bilər) və 10 balla qiymətləndirilir. Semestrin sonunda tələbənin fənn üzrə praktiki məşğələ və kollokviumlar 30, sərbəst tapşırıqlar 10 və davamıyyət üzrə 10 balla qiymətləndirilir. Fənn üzrə qalan 50 bal imtahanda müəyyən edilir.

Tədris yükünün 1-ci semestrdə yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Fənnin tədrisi imtahan ilə nəticələnir. Təhsil programında fənn üçün 6 kredit nəzərdə tutulmuşdur.

2.2. Fənnin mövzular üzrə planı

№	Mövzunun adı	Dərs yükünün həcmi (saat)					
		Cəmi	Müh a- zirə	Məş ğələ	Labo - ratoriya	TSİ	Sİ yerinə yetiril- məsi
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Giriş. İqtisadiyyat və logistikada nəqliyyat sistemləri	13	2			8	3
2.	Nəqliyyat sistemlərinin idarə edilməsinin xüsusiyyətləri	13	2			8	3
3.	Nəqliyyat sistemlərinin iqtisadiyyatının elementləri	23	4			16	3
4.	Yüklər, yük axınları və onların xüsusiyyətləri	23	4			16	3
5.	Nəqliyyat sistemlərinin infrastrukturu	23	4			16	3
6.	Nəqliyyat operatorları və nəqliyyat xidmətləri	13	2			8	3
7.	Nəqliyyat sistemlərində tənzimləmə və özünü tənzimləmə	13	2			8	3
8.	Nəqletmə ilə (daşımalarla) əlaqəli müqavilələr və sənədlər	13	2			8	3
9.	Nəqliyyat logistikasında müxtəlif nəqliyyat növlərinin xüsusiyyətləri	33	6			24	3
10.	Multimodal və intermodal daşımalar	13	2			8	3
	Cəmi	180	30			120	30

2.3 Fənnin dərs növləri üzrə paylanması

2.3.1. Mühazirə dəslərinin mövzuları və həcmi

№	Mövzunun adı və ədəbiyyat şifrəsi	Auditor saatlar	TSİ
1	Giriş. İqtisadiyyat və logistikada nəqliyyat sistemləri. Logistik konsepsiyada nəqletmənin yeri və rolü. Logistikanın nəqliyyat təminatına və nəqliyyatın inkişaf tendensiyalarına qoyulan müasir tələblər. Azərbaycan Respublikasının nəqliyyat sisteminin əsas xüsusiyyətləri.	2	2
2.	Nəqliyyat sistemlərinin idarə edilməsinin xüsusiyyətləri. Nəqliyyat sistemləri ilə bağlı əsas anlayışlar. Nəqliyyat sistemlərinin əsas növləri. Nəqliyyat sistemlərinin əsas xüsusiyyətləri. İdarəetmənin funksiyaları və onların nəqliyyatda tətbiqi.	2	2
3.	Nəqliyyat sistemlərinin iqtisadiyyatının elementləri. Nəqliyyat və nəqliyyat xərclərinin iqtisadi qiymətləndirilməsi. Nəqliyyatda xərclərin idarə edilməsi və nəqliyyat miqyasında səmərə. Nəqliyyat tarifləri. Nəqliyyat logistikasında siğorta.	4	4
4.	Yüklər, yük axınları və onların xüsusiyyətləri. Əsas yük təsnifatları. Yüklərin çəkiləri və həcmi. İstilik nəzarətli altında	4	4

	daşınan yükler. İri qabaritli və ağır çekili yükler. Tehlükeli yükler. Yük partiyası və onun logistika proseslerinin səmərəliliyinə təsiri. Yük vahidlərinin iriləşdirilməsi. Yüklerin markalanması və avtomatik eyniləşdirilməsi. Yük axınlarının xarakteristikaları, təhlili və modelleşdirilməsi.		
5.	Nəqliyyat sistemlərinin infrastrukturu. Nəqliyyat infrastrukturunu anlayışı və onun əsas xüsusiyyətləri. Nəqliyyat dəhlizləri. Azərbaycan və qonşu ölkələrin beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri. Avropa və Avrasiya nəqliyyat dəhlizləri. Rusiya beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri. Nəqliyyat dəhlizlərində tranzit daşımalar. Nəqliyyat terminalları və terminallarla daşma texnologiyaları. Terminal nəqliyyat texnologiyasının ümumi prinsipləri. Terminalların təsnifatı və funksiyaları. Avtomobil nəqliyyatı terminalları. İntermodal terminallar. Logistika mərkəzləri.	4	4
6.	Nəqliyyat operatorları və nəqliyyat xidmətləri. Nəqliyyat fəaliyyətinin quruluşu və əsas operator növləri. Ekspeditorlar və onların nəqliyyat xidmətləri bazarındaki rolü. Nəqliyyat xidmətləri bazarında 3PL provayderləri. İnteqrasiya edən şirkətlər. Nəqliyyat xidmətlərinin əsas növləri. Nəqliyyat xidmətlərinin keyfiyyətinin göstəriciləri. Nəqlətmə zamanı vaxtin dəyəri.	2	2
7.	Nəqliyyat fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi. Nəqliyyat fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsinin ilkin şərtləri və mexanizmləri. Nəqliyyat idarəetmə sisteminde assosasiyaların və birliliklərin rolü. Nəqliyyatda dövlət-özəl tərəfdaşlığı. Nəqliyyat sistemlərinin idarə olunmasında davamlı inkişaf prinsipləri. Azərbaycan Respublikasında ictimai nəqliyyatın dövlət idarəetmə sistemi.	2	2
8.	Nəqlətmə ilə (daşımalarla) əlaqəli müqavilələr və sənədlər. Nəqliyyat Qanunu və Logistikanın nəqliyyat təminatı. Nəqliyyat xidmətlərinin göstərilməsi ilə bağlı müqavilələr. Daşıyıcının məsuliyyəti. Nəqliyyat sənədləri. INCOTERMS və onun nəqlətmə ilə (daşımalarla) əlaqəsi.	2	2
9.	Nəqliyyat logistikasında müxtəlif nəqliyyat növlərinin xüsusiyyətləri. Nəqliyyat sistemində müxtəlif nəqliyyat növlərinin rolü və onların xarakteristikaları. Dəmir yolu nəqliyyatı. Dəmir yolu nəqliyyatının təşkili və texniki bazası. Logistika sistemlərdə dəmir yolu nəqliyyatından istifadə. Azərbaycan Respublikasının dəmir yolu nəqliyyatı. Dəniz nəqliyyatı. Dəniz nəqliyyatının təşkili və texniki bazası. Dəniz nəqliyyatının logistika sistemlərdə istifadəsi. Azərbaycan Respublikasının dəniz nəqliyyatı. Avtomobil nəqliyyatı. Avtomobil nəqliyyatının təşkili və texniki bazası. Logistika sistemlərdə avtomobil nəqliyyatının istifadəsi. Azərbaycan Respublikasının avtomobil nəqliyyatı. Hava Nəqliyyatı. Hava nəqliyyatının təşkili və texniki bazası. Logistika sistemlərdə hava nəqliyyatının istifadəsi. Daxili su nəqliyyatı. Daxili su nəqliyyatının təşkili və texniki bazası. Logistika sistemlərdə daxili su nəqliyyatının istifadəsi.. Azərbaycan Respublikasının daxili su nəqliyyatı.	6	6

10.	Multimodal ve intermodal daşımalar. Multimodal nəqliyyatın yaranması üçün ilkin şərtlər və onların müasir logistikada rolü. Intermodal daşımama modelləri. Dünya konteyner sistemi. Kontreyler, dəyişən kuzalar və "kontinental" konteynerlər. Intermodal daşımaların operatorları və hüquqi tənzimlənməsi.	2	2
	Cəmi	30	30

2.3.2. Məşğələ dəslərinin mövzuları və həcm

Nö	Mövzunun adı və ədəbiyyat şifresi	Auditor saatlar	TSİ
1	2	3	4
	Cəmi	-	-

2.3.3. Tələbənin sərbəst işinin mövzuları və həcmi

Fənn programında nəzərdə tutulmuş mövzuların mənimsənilməsini möhkəmləndirmək məqsədi ilə tələbələr tərəfindən sərbəst işlər (Sl) yerinə yetirilməlidir. Fənin öyrənilməsi nəticəsində əldə olunan bilik və bacarıqlar Sl-in hazırlanmasında öz əksini tapşmalıdır. Sərbəst işin həcmi, tərtibatı və qiymətləndirilməsi meyarları sillabusda izah olunur.

Tələbəyə fənn üzrə semestr ərzində 1 sərbəst işin (zəruri hallarda sərbəst işlərin sayı artırıla bilər) yerinə yetirilməsi tapşırığı verilir. Sərbəst işlərin tapşırıqları müxtəlif formada (referat, mühazirə mövzuları üzrə problem və praktiki xarakterli tapşırıqlar, məsələ, misal, sxem və ya modellərin işlənilməsi, fənn üzrə hesablama-cədvəl işləri, alqoritm və programların tərtib edilməsi və s.) ola bilər.

Sərbəst işlərin qəbulu fənn üzrə mühazirə dəslərini tədris edən müəllim və yaxud da kafedranın razılığı ilə məşğələ dəslərini tədris edən müəllim tərəfindən auditor saatlardan kənar saatlarda keçirilir.

2.3.4. Sərbəst işlərin nümunəvi mövzuları

Nö	Mövzunun adı və ədəbiyyatın şifri	TSİ (saat)
1.	Nəqliyyatın inkişaf tendensiyalarına qoyulan müasir tələblər	3
2.	İdarəetmənin funksiyalarının nəqliyyat sahəsində tətbiqi	3
3.	Yük partiyası və onun logistika proseslərinin səmərəliliyinə təsiri.	3
4.	Yük axınlarının modelləşdirilməsi.	3
5.	Logistika mərkəzləri.	3
6.	Nəqliyyat xidmətləri bazarında 3PL provayderləri	3
7.	Nəqliyyat sistemlərinin idarə olunmasında davamlı inkişaf prinsipləri.	3
8.	Dəniz nəqliyyatının təşkili və texniki bazası.	3
9.	Logistika sistemlərində daxili su nəqliyyatının istifadəsi	3
10.	Intermodal daşımama modelləri.	3
	Cəmi	30

3.Fənn üzrə tədris-metodiki materiallar

3.1. Əyani və digər tədris-metodiki vəsaitlərin, metodiki materialların siyahısı

Nö	Adı	Mövzu planı üzrə mövzunun şifri	Miqdari
1	Təqdimatlar	Bütün mövzular	Elektron

2	Fənnin öyrənilməsinə dair metodiki göstərişlər	Bütün mövzular	Elektron və çap nüsxəsi
3	Mühazirələr və əlavə tədris materialları	Bütün mövzular	Elektron və çap nüsxəsi
4	Kompüter proqramları	Praktik yönümlü mövzular üzrə	-

3.2. Təvsiyə olunan ədəbiyyat

3.2.1. Əsas ədəbiyyat

1. "Avtomobil nəqliyyatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunu, iyun 2008 - ci il.
2. Nəqliyyat haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Bakı şəhəri, 11 iyun 1998-cu il.
3. Panaliyev Ə. V. "Nəqliyyatın iqtisadiyyatı" fənnindən mühazirələr.
4. Hüseynov H. R. "Müəssisənin iqtisadiyyatı". Bakı. AzTU. 2006.
5. H.R.Hüseynov. Nəqliyyatın iqtisadiyyatı. Bakı. AzTU.2012.
6. X. H. Kazımlı, Ə. V. Panaliyev, Ə. X. Kazımova. Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi. Dərslik. Bakı. ADIU. 2010.
7. Kazımlı X.H., Bayramov Q.S., Sadıqov B.C., Mehdiyeva I.Ş., Panaliyev Ə.V. Quliyev I.Q. Tariflər sistemi. Dərslik. AzTU-nun mətbəəsi. Bakı - 2018.
8. Panaliyev Ə. V. Nəqliyyatda innovasia fəaliyyəti və onun əsas istiqamətləri. "Metalurqiya və materialşunaslığın problemləri" mövzusunda 2-ci beynəlxalq Elmi-texniki konfransın materialları. Bakı-2017.
9. Panaliyev Ə. V., Əhmədov M.S. Nəqliyyatda innovasiya və onun səmərəliliyi. "Gənclər və elmi innovasiyalar" mövzusunda Respublika Elmi-texniki konfransın materialları. Bakı -2019.
10. Yahudov X.M. "Menecmentin əsasları". Bakı. "Tİ-MEDİA" şirkətinin mətbəəsi.2007.
11. Герами, В. Д. Управление транспортными системами. Транспортное обеспечение логистики : учебник и практикум для вузов / В. Д. Герами, А. В. Колик. — 2-е изд., испр. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2021. — 533 с.
12. Винников В. В. "Экономика предприятия морского транспорта". Одесса. Латстар. 2001.
13. Торкатюк В. И., Пан Н.П., Коненко В. В. Основы экономики транспорта. Харьков . 2009
14. Макушев П. А., Мосвиченко И.М., Тростянецкая Э. В. Транспортный менеджмент. Одесса. Астропринт, 2004. 184 с
15. Бычков В. П. Экономика автотранспортного предприятия. Учебник. М. ИНФРА-М. 2010.
16. Менделеев Д.И. Взаимодействие видов транспорта. 2000
17. Назаренко В. М., Назаренко Л. С.. Транспортное обеспечение внешнеэкономической деятельности. Москва. ЦЭ и М. 2000.
18. Миротин Л. Б. Транспортная логистика. Москва. «Экзамен». 2001.
19. Хегай Ю. А. Экономика предприятия автомобильного транспорта. Учебник. М.Т. 2018.

3.2.2. Əlavə ədəbiyyat

1. Panaliyev Ə. V. Yük daşımalarının loqistik prinsiplərlə təşkili və idarə edilməsi məsələləri. ADDA -nın elmi əsərləri № 1. Bakı - 2003.

2. Panaliyev Ə. V. Azərbaycan Respublikasının dəniz nəqliyyatının işinin mövcud vəziyyətinin təhlili və perespektiv inkişafı. ADDA-nın elmi əsərləri № 1. Bakı - 2003.

3. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanın dəniz nəqliyyatında xidmətin rəqabətqabiliyyətlilik səviyyəsinin qiymətləndirilməsi. ADDA-nın elmi əsərləri № 1. Bakı - 2003. ADDA-nın elmi əsərləri № 2. Bakı-2004.

4. Panaliyev Ə. V. Azərbaycan Dövlət Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin yük daşımaya potensialının yüksəldilməsi yolları. AzTU-nun professor müəllim heyvətinin və aspirantların 51-ci elmi- texniki və tədris metodiki konfransının məruzə materialları. I - hissə. Bakı -2004.

5. Panaliyev Ə. V. Bazar münasibətləri şəraitində nəqliyyat sisteminin maddi- texniki bazasının təhlili. Professor müəllim heyvətinin və aspirantların Az TU - nun 55 illiyinə həsr edilmiş konfransın məruzə materialları. Bakı - 2005.

6. Panaliyev Ə. V. İqtisadi integrasiya şəraitində Azərbaycanın nəqliyyat sisteminin inkişafı problemləri. AzTU-nun professor -müəllim heyvətinin və aspirantların 53 - cü elmi-texniki konfransın məruzə materialları. Bakı-2006.

7. Panaliyev Ə. V. Dəniz daşımalarında risk və onun qiymətləndirilməsi. Azərbaycan xalqının ümumi milli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 85 illiyinə həsr olunmuş "Texniki ali məktəblərdə təhsilin müasir problemləri" mövzusunda respublika elmi - praktiki konfransın materialları. Bakı - 2008.

8. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanın nəqliyyat sistemin inişinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi yolları. AzTU-nun professor -müəllim heyvətinin və aspirantların 54 - cü elmi - texniki və tədris-metodiki konfransın məruzə materialları. Bakı - 2009.

9. Panaliyev Ə. V. Yol - nəqliyyat hadisələri nəticəsində avtonəqliyyat vasitələrinə və ətraf mühütə dəyən zərərin qiymətləndirilməsi. Nəzəri və Tətbiqi mexanika H. IV. № 2 (14). 2009.

10. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanın Respublikasında nəqliyyat vasitələrinin bazar dəyərini müəyyən edən əsas amillər. Nəzəri və Tətbiqi mexanika H. IV. № 2 (14). 2009.

11. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanın iqtisadiyyatının qloballaşması şəraitində nəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi problemləri. Azərbaycanın Milli Elmlər Akademiyasının Xəbərləri iqtisadiyyat elmləri seriyası. Bakı. "Elm" - 2009.

12. Panaliyev Ə. V. Nəqliyyat xidmətinin rəqabətqabiliyyətliliyinin yüksəldilməsi yolları. Heydər Əliyev və Azərbaycan təhsili respublika elmi konfransının materialları. Bakı-2013.

13. Panaliyev Ə. V. Risk şəraitində nəqliyyat xidməti sahəsinə qoyulan investisiyaların iqtisadi qiymətləndirilməsi problemləri. Azərbaycanda yüksək texnoloqiyaların texniki-iqtisadi problemləri respublika elmi konfransının materialları. Bakı-2013.

14. Panaliyev Ə. V. Gəmilərin və üzən vasitələrin qiymətləndirilməsi xüsusiətləri. Görkəmli iqtisadçı alim, i.e.d., prof.,dövlət mükafatlı laureati Ş.Ə. Səmədzadə-nın 80 illiyinə həsr olunmuş "Azərbaycanın qeyri- neft sektorunda innovasiya fəaliyyətinin genişləndirilməsi" mövzusunda respublika elmi konfransının materialları. Bakı-2016.

15. Panaliyev Ə. V. Loqistik sistemlərdə nəqliyyat xidməti xərclərinin qiymətləndirilməsi məsələləri. "Maşınqayırmada intellektual texnoloqiyalar" beynəlxalq elmi-texniki konfransının materialları. Bakı-2016.

16. Panaliyev Ə. V. Nəqliyyatda innovasiya fəaliyyəti və onun əsas istiqamətləri. "Metalurqiya və materialşunaslığın problemləri" mövzusunda 2-ci beynəlxalq Elmi-texniki konfransın materialları. Bakı-2017.

17. Panaliyev Ə. V. Maşın, avadanlıq və nəqliyyat vasitələrinin dünya qiymətlərinin formalaşması xüsusiyyətləri. " Müasir dünyada integrasiya və elmin aktual

"problemləri" mövzusunda keçirilən Respublika Elmi Konfransının materialları. Lənkəran - 2017.

18. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanda nəqliyyat sisteminin inkişafı amilləri və istiqamətləri. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin 100 illik yubleyinə həsr olunan 04-05 aprel 2018 – ci il tarixlərində Azərbaycan Texniki Universitetində "Təhsil-tədqiqat-istehsalat mexanizminin qurulması" mövzusunda keçirilən respublika Elmi-texniki konfransının materialları. Bakı-2018.

19. Panaliyev Ə. V. Şəhərtrafi sərnişin daşımalarında rəqabət və rəqabətqabiliyyətliliyin qiymətləndirilməsi problemləri. "Müasir təbiət və iqtisad elmlərinin aktual problemləri" Beynəlxalq Elmi Konfransın materialları. IV hissə.Gəncə - 2018.

20. Panaliyev Ə. V. İqtisadi integrasiya şəraitində dəniz nəqliyyatının idarə edilməsi sisteminin səciyyəvi xüsusiətləri və nəzəri - metodoloji əsasları. Ümumimilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 95-ci ildönümünə həsr olunan " Su nəqliyyatının problemləri" VIII Beynəlxalq elmi- texniki konfransın materialları. Bakı – 2018.

21. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanda nəqliyyat sisteminin logistik prinsiplərlə təşkili və idarə edilməsinin səmərəliliyi. «Azərbaycan Beynəlxalq nəqliyyat sistemində: hədəflər və perspektivlər» Beinəlxalq elmi-praktiki konfransın materialları. Bakı -2018.

22. Panaliyev Ə. V. Bazar münasibətləri şəraitində nəqliyyat müəssisələrinin fəaliyyətinin strateji planlaşdırılması və onun böhran vəziyyətlərinin aradan qaldırılmasında rolu. «İqtisadiyyat və idarəetmədə davamlı inkişaf: problemlər və perspektivlər» Beinəlxalq elmi-praktiki konfransın materialları. Bakı -2018.

23. Panaliyev Ə. V. Nəqliyyat xidmətinin keyfiyyəti və onun idarə edilməsi. "Ölçmə və keyfiyyət: problemlər, perspektivlər" mövzusunda Beynəlxalq Elmi-texniki konfransın materialları. Bakı -2018.

24. Panaliyev Ə. V. Nəqliyyat xərclərinin idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi. "Azərbaycanda iqtisadi islahatların həyata keçirilməsinin aktual problemləri" mövzusunda Respublika elmi-praktik konfransın materialları.Bakı -2018.

25. Panaliyev Ə. V. Nəqliyyat müəssisələrinin material ehtiyatları və onların idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi. "Azərbaycanın nəqliyyatı: nailiyyətlər, problemlər və perspektivlər" mövzusunda Respublika Elmi konfransının materialları. Bakı -2019.

26. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanın nəqliyyat sisteminində innovasiya proseslərinin mövcud vəziyyəti və strategiyası. "Azərbaycanın innovativ inkişafında mühəndisliyin rolü: hədəflər və perspektivlər" adlı beynəlxalq elmi-praktik konfransın materialları. Bakı-2019.

27. Panaliyev Ə. V. Azərbaycanda rəqəmsal iqtisadiyyatın nəqliyyat sisteminin inkişafına təsiri. "XXI-əsrədə beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin prioritət istiqamətləri" mövzusunda Beynəlxalq Elmi - Praktik Konfransı. Bakı. 22 may 2020.

Azərbaycan Texniki Universitetinin "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının dosenti, i.e.n. Panaliyev Əliheydər Vəliəhəd oğlu tərəfindən 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının magistr pilləsi üçün hazırlanan "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programına

Rəy

Nəqliyyat iqtisadiyyatın müstəqil sahəsi kimi maddi istehsalın inkişafının ümumi və ən mühüm şərtidir. Nəqliyyat sistemi ərazilərin və təbii sərvətlərin əlçatanlığını və səmərəli inkişafını təmin edir, məhsul istehsal və istehlak edən bölgələrini birləşdirir, əmtəə bazarlarının sərhədlərini genişləndirir, cəmiyyətin həyatı üçün əsas şərtləri təmin edir. Nəqliyyat idarəetmə obyekti olaraq son dərəcə mürəkkəbdır. Nəqliyyat sahəsinin işini səmərəli şəkildə təşkil etmək və idarə etmək şərtlərinin öyrənilməsi nəqliyyatda idarəetmə kimi formalılmış bir elmdə öyrənilir. Bu baxımdan "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanan mütəxəssislər gələcəkdə təcrübi işləri yerinə yetirək üçün "Nəqliyyatda idarəetmə" elmini dərindən öyrənməlidilər.

Fənn programı giriş hissəsindən, fənnin tədrisində nəzərdə tutulan ümumi qaydalardan, fənnin məzmunundan, fənn üzrə nəzərdə tutulan tədris metodiki materiallardan ibarətdir.

Təqdim olunmuş programda "Nəqliyyatda idarəetmə" elminin əsas mövzuları geniş şəhər edilir.

Programın ümumi qaydalar hissəsində fənnin tədrisinin məqsədi, əsas vəzifəsi, fənn üzrə bilik və bacarıqlara olan tələblər düzgün verilmişdir.

Program tərtib edilərkən nəqliyyat sahəsinin xüsusiyyərləri nəzərə alınmış, programın mövzular planında nəzərdə tutulan mühazirə və məşğələ dərslərinin mövzularının ardıcılılığı onlara ayrılan saatların miqdarı elmi - metodik cəhətdən düzgündür və tədris planına tam uyğundur.

Azərbaycan Texniki Universitetinin "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının dosenti, iqtisad elmləri namizədi Əliheydər Vəliəhəd oğlu Panaliyev tərəfindən 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının magistr pilləsi üçün hazırlanan "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programı ali təhsilin magistr pilləsində tədris proqramlarına qoyulan tələblərə tam cavab verir və nəşr olunmağa layiqdir.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat
Universitetinin "İqtisadi nəqliyyat və
marketing" kafedrasının müdürü,
iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Ağayev Asəf Mirzə oğlu

Azərbaycan Texniki Universitetinin "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının dosenti, i.e.n. Panaliyev Əliheydər Vəliəhəd oğlu tərəfindən 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının mağistr pilləsi üçün hazırlanan "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programına

Rəy

Milli iqtisadiyyatın müstəqil, strateji cəhətdən vacib bir sahəsi kimi nəqliyyatın əsas vəzifəsi əhalinin və iqtisadiyyatın daşımalarla olan tələbatının vaxtı-vaxtında, təhlükəsiz, minimum xərclə tam ödəməkdən ibarətdir. Nəqliyyatın fəaliyyətinin səmərəli şəkildə idarə edilməsi problemlərinin öyrənilməsi nəqliyyatda idarəetmə kimi formalaşmış bir elmin əsasını təşkil edir. Nəqliyyatda idarəetmə fənnidə nəqliyyat sistemlərinin idarə edilməsinin xüsusiyyətləri, nəqliyyat xərclərin idarə edilməsi, nəqliyyatın fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi, lojistik sistemlərdə müxtəlif nəqliyyat növlərindən istifadə və s. texniki-iqtisadi, idarəetmə problemləri tədqiq olunur. İdarəetmə qərarlarının tətbiqinin mökmənlüyü ancaq texniki-iqtisadi əsaslandırmadan sonra müəyyən edilir. Bu baxımdan "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanan mütəxəssislər "Nəqliyyatda idarəetmə" elmini dərindən öyrənməlidilər.

Fənn programı giriş hissəsindən, fənnin tədrisində nəzərdə tutulan ümumi qaydalardan, fənnin məzmunundan, fənn üzrə nəzərdə tutulan tədris - metodiki materiallardan ibarətdir. Təqdim olunmuş programda "Nəqliyyatın iqtisadiyyatı" elminin əsas mövzuları geniş şərh edilir.

Programda fənnin tədrisinin məqsədi, əsas vəzifəsi, fənn üzrə bilik və bacarıqlara olan tələblər, fənnin digər elmlərlə əlaqəsi, saatların bölgüsü, mövzular üzrə planı, dərs növləri üzrə paylanması düzgün verilmişdir.

Program tərtib edilərkən nəqliyyat sahəsinin səciyyəvi xüsusiyyətləri nəzərə alınmış, programın mövzular planında nəzərdə tutulan mühazirə və məşğələ dərslərinin mövzularının ardıcılılığı, onlara ayrılan saatların miqdarı elmi - metodik cəhətdən düzgündür və tədris planına tam uyğundur.

Azərbaycan Texniki Universitetinin "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının dosenti, iqtisad elmləri namizədi Əliheydər Vəliəhəd oğlu Panaliyev tərəfindən 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının mağistr pilləsi üçün hazırlanan "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programı ali təhsilin mağistr pilləsində tədris proqramlarına qoyulan tələblərə tam cavab verir və nəşr olunmağa layigdir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad
Universitetinin "Sosial inkişaf iqtisadiyyat
və qiymətləndirmə" kafedrasının
dosenti, iqtisad elmləri namizədi

Sadigov Bulud Cahangir oğlu

Sənayenin təşkili və idarə etməsi: Sadigov Bulud Cahangir oğlu

Azərbaycan Texniki Universitetinin "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının dosenti, i.e.n. Panaliyev Əliheydər Vəliəhəd oğlu tərəfindən 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının magistr pilləsi üçün hazırlanan "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programına

Rəy

Maddi nemətlər istehsalı sahələrindən biri də nəqliyyatdır. Nəqliyyat sisteminin qarşısında duran əsas vəzifə iqtisadiyyatın və əhalinin daşımalarla olan tələbatını vaxtında, keyfiyyətli və ən az xərclə tam ödəməkdən ibarətdir. Bu vəzifənin öhtəsindən gəlmək üçün nəqliyyatın işini elmi əsaslarla idarə etmək tələb olunur. Nəqliyyatın müasir iqtisadiyyat və logistika sahəsindəki rolü, müxtəlif nəqliyyat sistemlərinin səciyyəvi xüsusiyyətləri, nəqliyyat sistemlərinin idarə edilməsi mexanizmlərini təhlili problemləri "Nəqliyyatda idarəetmə" elmində öyrənilir. Bu baxımdan "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanan mütəxəssislər gələcəkdə təcrübə fəaliyyətlərində qarşılara çıxan müxtəlif idarəetmə məsələlərin düzgün həlli vərdişini əldə etmək üçün "Nəqliyyatda idarəetmə" elmini müasir tələblərə uyğun öyrənməlidilər.

Fənn programı giriş hissəsindən, fənnin tədrisində nəzərdə tutulan ümumi qaydalardan, fənnin məzmunundan, fənn üzrə nəzərdə tutulan tədris - metodiki materialların siyahısından ibarətdir.

Programın ümumi qaydalar hissəsində fənnin tədrisinin məqsədi, əsas vəzifəsi, fənn üzrə bilik və bacarıqlara olan tələblər, fənnin diqər fənlərlə əlaqəsi düzgün verilmişdir. Fənnin məzmunu hissəsində saatların bölgüsü, mövzular üzrə planı, dərs növləri üzrə paylanması və həcmi geniş şərh edilir.

Program tərtib edilərkən nəqliyyat sahəsinin idarəedilməsi xüsusiyyətləri nəzərə alınmış, programın planında nəzərdə tutulan mühazirə və məşğələ dəslərinin mövzularının ardıcılılığı onlara ayrılan saatların miqdarı elmi - metodik cəhətdən düzgündür və tədris planına tam uyğundur.

Azərbaycan Texniki Universitetinin "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq" kafedrasının dosenti, iqtisad elmləri namizədi Əliheydər Vəliəhəd oğlu Panaliyev tərəfindən 060405 - "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisasının magistr pilləsi üçün hazırlanan "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programı ali təhsilin magistr pilləsində tədris proqramlarına qoyulan tələblərə tam cavab verir və nəşr olunmağa layıqdir.

Azərbaycan Texniki Universitetin
"Beynəlxalq ticarət, logistika və
marketinq" kafedrasının müdürü,
iqtisad elmləri doktoru, professor

Quliyev Rüfət Atakişi oğlu

İmza	təsdiq edirəm.
Azərbaycan Texniki Universiteti Elmi Vəzifəsi	
R. Quliyev	

**AzTU-nun "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketing" kafedrasının
29.09.2021-ci il tarixili iclasının 1 sayılı protokolundan**

ÇIXARIŞ

Kafedranın əməkdaşları: 13 nəfər

Iclasda iştirak etdilər: 11 nəfər

Iclasda iştirak etmədi: 2 nəfər

Gündəlikdə duran məsələ: Magistr səviyyəsində kafedranın dosenti Əliheydər Panaliyev Əliəhəd oğlunun MFİS-2713 "Nəqliyyatda idarəetmə", baş müəllimi Lalə Neymətova Tofiq qızının MİFS-2716 «Nəqliyyat xidməti üzrə biznesin idarə edilməsi», müəllimi Sevinc Rzayeva Sabir qızının MİFS-2706 "Biznesin idarə edilməsi" (rus bölməsi üçün), MİFS-2705 "Sənayenin sosial problemləri" (rus bölməsi üçün) və müəllim Təranə Əhmədova Mütəllim qızının MİFS-2705 "Sənayenin sosial problemləri" fənn proqramlarının müzakirə və çapa tövsiyə olunması.

Dinlənildi: Kafedranın müdürü prof. R.A.Quliyev magistr səviyyəsində fənn proqramlarını kafedranın əməkdaşlarına təqdim etdi və onlardan proqramlara münasibət bildirməsini xahiş etdi.

Çıxış etdilər: İlk önce fənn proqramlarının müəllifləri i.f.d. Ə.Panaliyev, i.f.d. L.Neymətova, i.f.d. T.Əhmədova, S. Rzayeva tərtib etdikləri proqramların əhatə etdiyi mövzuların aktuallığı haqda bəhs etdilər və proqramlara verilən müsbət rəyləri oxudular. Daha sonra kafedranın dosenti S.Ə.Əbdürəhmanova, baş müəllimi Kərimova X., baş müəllimi Namazova N. proqramlar haqda öz müsbət fikirlərini söylədilər və çapa tövsiyə etdilər.

Təklif açıq səsvermədə yekdilliklə qəbul olundu.

Qərara alındı: Kafedranın dosenti Əliheydər Panaliyev Əliəhəd oğlunun MFİS-2713 "Nəqliyyatda idarəetmə", baş müəllimi Lalə Neymətova Tofiq qızının MİFS-2716 «Nəqliyyat xidməti üzrə biznesin idarə edilməsi», müəllimi Sevinc Rzayeva Sabir qızının MİFS-2706 "Biznesin idarə edilməsi" (rus bölməsi üçün), MİFS-2705 "Sənayenin sosial problemləri" (rus bölməsi üçün) və müəllim Təranə Əhmədova Mütəllim qızının MİFS-2705 "Sənayenin sosial problemləri" fənn proqramları çapa tövsiyə edilsin.

Sədr:

prof. R.A.Quliyev

Katib:

b/m N.V.Namazova

Azərbaycan Texniki Universitetinin
“İqtisadiyyat və idarəetmə” fakültəsinin Metodiki Komissiyasının
12 oktyabr 2021-ci il tarixli iclasının 3 sayılı protokolundan

Ç I X A R I Ş

Fakültə metodik komissiyasının üzvləri – 6 nəfər

İştirak etdi – 6

İştirak etmədi – 0

Gündəlikdə duran məsələ: “Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq” kafedrasının dosenti Ə.V.Panaliyev tərəfindən təqdim edilən MFİS-2713 - “Nəqliyyatda idarəetmə” fənn programının çapa tövsiyə olunması.

Dinlənildi: Fakültə Metodiki Komissiyasının sədri fil.ü.f.d., dos. L.Z.Piriyeva məlumat verərək bildirdi ki, təqdim olunan fənn programı Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 2016-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuş 060405 – “Sənayenin təşkili və idarəedilməsi” İstehsalat və xidmət sahələrinin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi (nəqliyyat üzrə) ixtisası üzrə magistratura səviyyəsi üçün hazırlanan Təhsil Programının tələblərinə uyğun hazırlanmışdır. MFİS-2713 - “Nəqliyyatda idarəetmə” fənn programı tədris planına ixtisas fənni statusunda - 6 kredit (180 saat: 30 auditoriya saatı) miqdarı ilə daxil edilmişdir. Fənn programı “İqtisadiyyat və idarəetmə” fakültəsinin nəzdindəki

“Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq” kafedrasında müzakirə edilmiş və təsdiq üçün fakültə Metodiki Komissiyasına təqdim edilmişdir. Sədr fənn programının metodiki cəhətdən qəbul edilmiş tələblərə uyğun gəldiyini nəzərə alıb, komissiya üzvlərindən gündəlikdəki məsələyə münasibət bildirməsini xahiş etdi.

Çıxış etdilər: İ.e.d. prof. İ.Aslanzadə, i.f.d., dos. S.Əbdürəhmanova çıxış etdilər dos. S.Əbdürəhmanova “Nəqliyyatda idarəetmə” fənn programının üstünlüyündən danışarkən qeyd etdi ki, program tərtib edilərkən nəqliyyat sahəsinin xüsusiyyətləri nəzərə alınmış, programın mövzuları tədris planında nəzərdə tutulan mühazirə və məşğələ dərslərinin ardıcılılığı onlara ayrılan saatların miqdarı elmi-metodik cəhətdən düzgündür və tədris planına tam uygundur. Çox yüksək səviyyədə hazırlanmışdır və müasir dövrün tələblərinə cavab verir. Mən hesab edirəm ki, fənn programını biz çapa tövsiyə edə bilərik.

Təklif açıq səsvermədə yekdilliklə qəbul olundu.

Qərara alındı: “Beynəlxalq ticarət, logistika və marketinq” kafedrasının dosenti Ə.V.Panaliyev tərəfindən təqdim edilən MFİS-2713 - “Nəqliyyatda idarəetmə” fənn programının elmi-praktiki əhəmiyyətini, metodiki cəhətdən qəbul edilmiş tələblərə uyğunluğunu nəzərə alaraq çapa tövsiyə olunsun və və “İqtisadiyyat və idarəetmə” fakültəsinin Elmi Şurasına müzakirə üçün təqdim edilsin.

Sədr

Katib

dos. L.Z.Piriyeva

ass. N.N.Baxışova

Azərbaycan Texniki Universitetinin
"İqtisadiyyat və idarəetmə" Fakültə Elmi Şurasının
16 noyabr 2021-ci il tarixli iclasının
03 sayılı protokolundan

Ç I X A R I Ş

Fakültə elmi şurasının üzvləri – 13 nəfər
İştirak etdi – 12 nəfər
İştirak etmədi – 1 nəfər

Gündəlikdə duran məsələ: "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketing" kafedrasının dosenti, i.f.d. Panaliyev Əliheydər Vəlihəd oğlu tərəfindən təqdim edilən MFİS-2713 - "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programının çapa tövsiyə olunması.

Dinlənildi: Şuranın sədri dos. F.Q.Musayeva çıxış edərək, gündəlikdə duran məsələ ilə bağlı şura üzvlərini məlumatlandırdı və sözü Fakültə Metodik Komissiyasının sədri, dos. L.Z.Piriyeva verdi.

Dos. L.Z.Piriyeva məlumat verərək bildirdi ki, təqdim olunan fənn programı Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 2016-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuş 060405 – "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" ixtisası üzrə üzrə magistratura səviyyəsi üçün hazırlanan Təhsil Programının tələblərinə uyğun hazırlanmışdır.

MFİS-2713 - "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programı tədris planına ixtisas fənni statusunda - 6 kredit (180 saat: 30 auditoriya saatı) miqdarı ilə daxil edilmişdir. Fənn programı "İqtisadiyyat və idarəetmə" fakültəsinin nəzdindəki Metodik Komissiyada müzakirə edilmiş və təsdiq üçün fakültə Elmi Şurasına təqdim edilmişdir.

Sədr, dos. F.Q.Musayeva şura üzvlərini təqdim edilmiş sənədlərlə tanış edib, fənn programının metodiki cəhətdən qəbul edilmiş tələblərə uyğun gəldiğini qeyd edərək, şura üzvlərindən gündəlikdəki məsələyə münasibət bildirməsini xahiş etdi.

Çıxış etdilər: dos. S.Ə.Əbdürəhmanova, dos. H.A.Mirzəyev.

Təklif açıq səsvermədə yekdilliliklə qəbul olundu.

Qərara alındı: "Beynəlxalq ticarət, logistika və marketing" kafedrasının dosenti Ə.V.Panaliyevin təqdim etdiyi MFİS-2713 - "Nəqliyyatda idarəetmə" fənn programının elmi-praktiki əhəmiyyətliliyi, metodiki cəhətdən qəbul edilmiş tələblərə uyğunluğu nəzəre alınaraq çapa tövsiyə olunsun və AzTU Elmi-Metodik Şurasına müzakirə üçün təqdim edilsin.

Sədr:

dos. F.Q.Musayeva

Katib:

b.m X.H.Əliyeva

